

BIANCA STIGTER OVER KUNST OP HET NET

Met geld is het net als met talen: het aantal verschillende talen neemt af, het aantal verschillende muntsoorten ook. Dat proces is al heel lang gaande. Heel vroeger kon je in Afrika en Amerika met schelpen betalen en in China met stukjes metaal, anders gevormd dan plat en rond. Walvstanden, brood, spijkers, vee, zout, peper, het is ooit ergens geld geweest. Toen kwamen de munten en toen het papiergeld en nu neemt de variatie daarbinnen weer af. Maar soms is er opeens een nieuwe munt. In de Amsterdamse Bijlmer kun je vanaf volgende week betalen met een speciale Bijlmer-euro.

De Bijlmer-euro is kunst. Dat kan ook bijna niet anders. Ik kan me tenminste geen ander kader voorstellen waarbinnen zoiets als een nieuwe munt mogelijk is.

De nieuwe munt is bedacht door de Britse kunstenaar Christian Nold. Hij ziet er net zo uit als een gewoon eurobiljet, sterker nog, het is een gewoon biljet van 5 of 10 euro waar een sticker op is geplakt. Het is geen bijzonder mooie sticker – dit project gaat niet over grafisch ontwerpen. Het gaat erom wat er in de sticker zit. Dat is een rfid-tag, een soort chip, die het mogelijk maakt de euro te lokalisieren.

Alleen voor de Bijlmer: een nieuw eurobiljet

De stickers zijn verkrijgbaar bij de speciale Mobile Bank die vanaf 8 juli door de Bijlmer toert. Zeventien winkels, waaronder een slager, een restaurant, een toko, een broodjeswinkel, een reisbureau en een fietsenmaker doen aan het project mee. Als je daar iets koopt, wordt de euro door een scanner gehaald die dat doorgeeft aan de website bijlmereuro.net. Daar kun je zien hoe de biljetten tussen de winkels in de wijk reizen.

Christian Nold brengt vaker dingen in kaart. Hij maakte bijvoorbeeld emotionele plattegronden van steden en wijken. Nold is niet de enige kunstenaar die zich met het in kaart brengen van ande-

re dingen dan wegen of regenval bezighoudt. Datavisualisatie is al enige tijd populair in de kunst en geen wonder: dankzij het internet is het mogelijk om dingen die vroeger fantastisch waren in ieder geval enigszins realistisch te laten zijn. Zo'n emotionele plattegrond maakt Nold bijvoorbeeld door mensen uit te rusten met een apparaatje dat hun 'Galvanic Skin Response' meet en zo een stressplattegrond van een stad kan maken. De Galvanic Skin Response is in de wetenschap wel een omstreden verschijnsel – poëzie en oplichterij liggen soms vlak naast elkaar. De nieuwe kleren van de keizer kun je met datavisualisatie vast

ook wel zichtbaar maken.

„Groepen mensen die hetzelfde geld gebruiken zijn vertrouwensgemeenschappen: je moet het vertrouwen hebben dat het papiertje of stuk metaal dat je van iemand krijgt, waard is wat erop staat, en zijn waarde behoudt bij een transactie”, zegt Nold. Dat is inderdaad een mooi gegeven, maar ik ben benieuw of deze uitspraak waar gaat worden: „Een Bijlmer-euro is meer waard dan een gewone euro want hij is geladen met vertrouwen in de buurt.” Het loont in elk geval de moeite in de Bijlmer met Bijlmer-euro's te betalen: de meeste deelnemende winkels geven aan de gebruikers korting.

NRC 4 juli 2010